

Ғылыми қызметтің нәтижелерін жариялау үшін ұсынылатын басылымдар тізбесіне қосу үшін ғылыми басылымдарға қойылатын талаптарды бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 12 қаңтардағы № 20 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2016 жылы 5 наурызда № 13409 болып тіркелді.

"Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 36-2) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріліп отырған Ғылыми қызмет нәтижелерін жариялауға ұсынылатын басылымдардың тізбесіне қосу үшін ғылыми басылымдарға қойылатын талаптар бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Білім және ғылым саласындағы бақылау комитеті (С.Н. Нүсіпов) заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде осы бұйрықтың көшірмесін мерзімді баспа басылымдарында және "Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Республикалық құқықтық ақпарат орталығы" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнының "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде ресми жариялауға жіберсін;

3) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің ресми интернет-ресурсында орналастырсын.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Білім және ғылым саласындағы бақылау комитетінің төрағасы С.Н. Нүсіповке жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Министр

А. Сәрінжіпов

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы

Ұлттық қауіпсіздік

комитетінің Төрағасы

В. Жұмақанов _____

2016 жылғы 4 ақпан

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының

Инвестициялар және даму министрі

Ә. Исекешев _____

2016 жылғы 5 ақпан

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы

Ішкі істер министрі

Қ. Қасымов _____

2016 жылғы 29 қаңтар

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының

Қорғаныс министрі

И. Тасмағамбетов _____

2016 жылғы 1 ақпан

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2016 жылғы 12 қаңтардағы
№ 20 бұйрығымен бекітілген

Ғылыми қызметтің нәтижелерін жариялау үшін ұсынылатын басылымдар тізбесіне қосу үшін ғылыми басылымдарға қойылатын талаптар 1. Жалпы ережелер

1. Осы Ғылыми қызмет нәтижелерін жариялауға ұсынылатын басылымдардың тізбесіне (бұдан әрі - Басылымдардың тізбесі) қосу үшін ғылыми басылымдарға қойылатын талаптар (бұдан әрі – Талаптар) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 36-2) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Басылымдардың тізбесін Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Білім және ғылым саласында сапаны қамтамасыз ету комитеті қалыптастырады.

Басылымдардың тізбесіне мынадай талаптарға сәйкес келетін ғылыми басылымдар енгізіледі:

1) "Бұқаралық ақпарат құралдары туралы" 1999 жылғы 23 шілдедегі № 451-І Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі – Заң) 4-3-бабының 2) тармақшасына сәйкес Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінде есепке қою туралы куәліктің болуы, ISSN (АЙСИСИЭН)

(International Standard Serial Number (Интернэйшнл Стандард Сериал Намбер)) халықаралық стандартты сериялық нөмірі және жазылу индексі;

2) редакцияның мәлімдеген мақсаттары мен тақырыптық бағыты, оның кезеңділігі, жариялау шарттары, рецензиялау түрі, мұрағаттау және қолжетімділік, сондай-ақ жариялау этикасын көрсететін баспа бекіткен журналдың редакциялық саясатының болуы;

3) жарияланатын ғылыми мақалалардың (оның ішінде шолулардың) журналдың мәлімделген мақсаты мен тақырыптық бағытына сәйкестігі. Ғылыми мақала – бұрын жарияланбаған және жаңалығы бар авторлық әзірлемелерді, қорытындыларды, ұсынымдарды қамтитын; немесе ортақ тақырыпқа байланысты бұрын жарияланған ғылыми мақалаларды қарауға арналған (жүйелі шолу) ғылыми зерттеудің, эксперименттік немесе талдамалық қызметтің өзіндік тұжырымдары мен аралық немесе түпкілікті нәтижелерін баяндау. Ғылыми мақаланың құрылымы атауынан, аннотациядан, түйін сөздерден, негізгі ережелерден, кіріспеден, материалдар мен әдістерден, нәтижелерден, талқылаудан, қорытындыдан, қаржыландыру туралы ақпараттан (бар болған жағдайда), әдебиеттер тізімінен тұрады. Әрбір түпнұсқа мақалада (элеуметтік-гуманитарлық бағытты қоспағанда) зерттеу нәтижелері жаңғыртылатын болуы тиіс, жабдықтар мен материалдардың шығу тегі, деректерді статистикалық өңдеу әдістері және жаңғыртуды қамтамасыз етудің басқа да тәсілдері көрсетіле отырып, зерттеу әдіснамасы сипатталуы тиіс. Жарияланымдардың басқа түрлерінің мазмұны нөмірдегі мақалалардың жалпы санының 10%-ынан аспайды. Бұл ретте автор немесе авторлар ұжымы тұжырымдамаға, ғылыми дизайнға, мәлімделген ғылыми зерттеуді орындауға немесе түсіндіруге және ғылыми мақала жазуға елеулі үлес қосады;

4) журналды кемінде 2 (екі) толық жыл басып шығару, ғылыми басылымның мерзімділігі жылына кемінде 2 (екі) рет, ғылыми басылымның уақытында шығуының мәлімделген мерзімділігін сақтау;

5) журналдың әрбір нөмірінде шетелдік авторлардың мақалаларының, сондай-ақ шет тілдерінде (оның ішінде ағылшын тілінде) мақалаларының болуы;

6) баспамен аффилирленбеген авторлардың ғылыми мақалалары журналдың әрбір нөміріндегі жарияланымдар санының кемінде 50%-ын (елу) құрайды;

7) шетелдік дәйексөз жүйелерінде немесе электрондық кітапханаларда ғылыми басылымның таралуы немесе Қазақстандық дәйексөз базасында журналдың импакт-факторының болуы;

8) редакциялық алқада немесе редакциялық кеңесте Web of Science (Вэб оф Сайнс) немесе Scopus (Скопус) халықаралық деректер базасында кемінде 2 (екі)

Хирш индексі (журналдың тақырыптық бағыты бойынша) бар ғалымдардың болуы. Әлеуметтік-гуманитарлық бағыттағы журналдар үшін Web of Science (Вэб оф Сайнс) немесе Scopus (Скопус) халықаралық деректер базасында жарияланымдары бар ғалымдардың болуы;

9) жарияланатын мақаланың сапасын, нәтижелерді баяндаудың дұрыстығы мен дәйектілігін қамтамасыз ету мақсатында жасырын пікір беруді қолдана отырып, тиісті тақырып бойынша ғалымдардың немесе мамандардың ғылыми еңбектерді рецензиялауы. Web of Science (Вэб оф Сайнс) немесе Scopus (Скопус) халықаралық деректер базасында жарияланымдары бар шетелдік рецензенттердің (әлеуметтік-гуманитарлық бағыттағы журналдарды қоспағанда) болуы;

10) аннотациялардың, кілт сөздер мен автор туралы ақпараттың болуы – аттары, аффилиациясы (ұйымның атауы), елдің атауы және барлық жарияланым авторларының мекенжайлары (оның ішінде негізгі авторын көрсете отырып). Аннотацияда зерттеудің мәні мен қолданылған әдістері баяндалады, аса маңызды нәтижелер мен олардың маңыздылығы жинақталады. Аннотацияның көлемі 300 сөзден аспайды. Түйін сөздер мақала мәтінін іздеу және оның пәндік саласын анықтау үшін пайдаланады;

11) ағылшын тіліндегі библиографиялық ақпараттың болуы – мақаланың тақырыбы, аннотация, түйін сөздер, авторлар туралы ақпарат;

12) әрбір мақалаға әдебиеттің (пайдаланылатын көздердің) транслитерацияланған тізімдерінің болуы;

13) әрбір мақалаға журналдың мазмұнын және Интернеттегі сілтемелерді бірегей және тұрақты онлайн сәйкестендіру үшін объектінің сандық сәйкестендіргіші болып табылатын және International DOI Foundation (Интернэйшенел ДООИ Фаундэйшен) тіркеу агенттігі беретін DOI (бұдан әрі – DOI (ДООИ)) болуы;

14) мәтінді пайдалануды анықтаудың лицензиялық жүйелерін пайдалану, оның ішінде халықаралық деректер базалары бойынша;

15) ғылыми басылымның ақпараттық ашықтығы – ғылыми басылымның:

– ғылыми басылымның қағаз және/немесе электрондық нұсқасы туралы ақпарат, оның ішінде басылымның құрылтайшысы және (немесе) меншік иесі туралы мәліметтер;

– ғылыми басылымның мақсаты мен тақырыптық бағыты;

– ғылыми дәрежесі мен ғылыми атағы (болған жағдайда), жұмыс орны көрсетілген редакциялық алқаның (редакциялық кеңестің) құрамы;

– мақалаларды рецензиялау түрі мен тәртібі;

– әрбір мақалаға DOI (ДОИ);

– жариялау этикасы, онда редакторлардың, рецензенттер мен авторлардың міндеттері мен құқықтары, сондай-ақ мүдделер қақтығысын, әдепсіз іс-әрекетті анықтау шаралары, мақалаларды қайтарып алу немесе түзету, түзетулер, кешірім жасау, теріске шығару бойынша нұсқаулық көрсетіледі. Авторлардың, редакторлардың немесе баспагерлердің өз мақалаларына өз бетінше рецензия беруімен, жасанды және жалған рецензиялаумен, ғылыми зерттеу нәтижелерін жариялау жөніндегі агенттік қызметтеріне жүгінумен, авторлар құрамын бұрмалаумен, жалған ғылыми мәтіндерді жариялаумен, авторлардың келісімінсіз мақалалардың мәтіндерін басқа журналдарға берумен, авторлардың материалдарын үшінші тұлғаларға берумен, авторлық құқықтардың және редакциялық процестердің құпиялылық қағидаттарының бұзылуымен, дәйексөзді манипуляциялаумен, плагиатпен, бұрмалаумен және ойдан шығарумен байланысты іс-әрекеттері этикаға жатпайтын әрекеттер болып табылады. Егер журнал басқа ұйым немесе ұйымдар (WAME (УЭЙМ), COPE (КОП), Хельсинки декларациясы) тұжырымдаған қағидаттарды қолдаса және пайдаланса, дереккөзге дәйексөз салынған қағидаттардың толық мәтіні келтіріледі не толық мәтінге белсенді сілтеме беріледі;– авторларға мақаланы ресімдеу, оның ішінде әдебиеттер тізімін ресімдеу үшін транслитерация әдістерін қолдану бойынша нұсқау;

– іздеу жүйесі;

– соңғы он екі айдағы нөмірдің мазмұны және мазмұнына қол жеткізе отырып, өткен жылдардағы нөмірлердің мұрағаты;

– байланыс ақпараты;

– мақалаларды берудің және рецензиялаудың онлайн жүйесі көрсетілетін жеке электрондық сайтының (бетінің) болуы;

16) "Мемлекеттік ұлттық ғылыми-техникалық сараптама орталығы" акционерлік қоғамынан (бұдан әрі – ҰМҒТСО) анықтаманың болуы, онда мынадай ақпарат көрсетіледі:

– қорды қалыптастыру және электрондық кітапханаға енгізу үшін кемінде үш жыл бұрын ғылыми басылымның электрондық нұсқасының болуы туралы;

– Стандарттау, метрология және сертификаттау жөніндегі Мемлекетаралық Кеңес қабылдаған (1998 жылғы 28 мамырдағы № 1:3-98 хаттама) ГОСТ 7.5-98 "Журналдар, жинақтар, ақпараттық басылымдар. Жарияланатын материалдарды баспалық ресімдеу" бойынша мақалаларды, сондай-ақ Стандарттау, метрология және сертификаттау жөніндегі Мемлекетаралық Кеңес қабылдаған (2003 жылғы 2 шілдедегі № 12 хаттама) ГОСТ 7.1-2003 "Библиографиялық жазба.

Библиографиялық сипаттама. Жалпы талаптар және құрастыру ережелері" бойынша мақаланың библиографиялық тізімдерін ресімдеу бойынша базалық баспа стандарттарына сәйкестігі туралы.

Ескерту. 2-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Білім және ғылым министрінің 30.04.2020 № 170 (01.01.2021 қолданысқа қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

3. Clarivate Analytics (Кларивэйт Аналитикс) компаниясының Arts and Humanities Citation Index (Арт энд Хьюманитис Цитэйшэн Индекс), Science Citation Index Expanded (Сайенс Цитэйшэн Индекс Экспандид), Social Sciences Citation Index (Сошиал Сайенсиз Цитэйшэн Индекс) базаларында индекстелінетін ғылыми басылымдар, сондай-ақ Clarivate Analytics (Кларивэйт Аналитикс) компаниясының Russian Science Citation Index (Рашн Сайенс Цитэйшэн Индекс) және Emerging Sources Citation Index (Эмержинг Сорсиз Цитэйшэн Индекс) базасында немесе Scopus (Скопус) базасында индекстелінетін шетелдік ғылыми басылымдар Басылымдар тізбесіне осы Талаптардың 2-тармағындағы нормалар қолданылмай автоматты түрде енгізіледі.

Clarivate Analytics (Кларивэйт Аналитикс) компаниясының Russian Science Citation Index (Рашн Сайенс Цитэйшэн Индекс) және Emerging Sources Citation Index (Эмержинг Сорсиз Цитэйшэн Индекс) базаларында немесе Scopus (Скопус) деректер базасында индекстелінетін отандық ғылыми басылымдар Басылымдар тізбесіне осы Талаптардың 2-тармағының 3) және 9) тармақшаларындағы нормаларға сәйкес болғанда енгізіледі.

Ескерту. 3-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Білім және ғылым министрінің 10.06.2021 № 283 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

4. Қазақстан Республикасы ұлттық қауіпсіздік органдарының, Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің, Қазақстан Республикасының прокуратура органдарының және Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің ғылыми басылымдарының кәсіптік қызметінің ерекшелігін ескере отырып, Басылымдар тізбесіне мынадай талаптарға сәйкес келетін ғылыми басылымдар енгізіледі:

1) Заңның 4-3 бабының 2) тармақшасына сәйкес бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы уәкілетті органда есепке қойылу туралы куәліктің болуы (Заңның 12-бабына сәйкес таралымы 100 данаға жетпейтін басылымдардан басқасы);

2) құқық қорғау қызметі, қорғаныс және қауіпсіздік, әскери, әскери-техникалық, қоғамдық және гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі және қолданбалы зерттеулердің өзекті проблемалары жөніндегі ғылыми жұмыстардың жариялануы;

3) Стандарттау, метрология және сертификаттау бойынша Мемлекетаралық кеңес қабылдаған (1998 жылғы 28 мамырдағы № 1:3-98 хаттама) "Журналдар, жинақтар, ақпараттық басылымдар. Жарияланатын материалдарды баспалық ресімдеу" ГОСТ 7.5-98 бойынша мақалалардың, сондай-ақ Стандарттау, метрология және сертификаттау бойынша Мемлекетаралық кеңес қабылдаған (2003 жылғы 2 шілдедегі № 12 хаттама) "Библиографиялық жазба. Библиографиялық сипат. Құрастырудың жалпы талаптары және қағидасы" ГОСТ 7.1-2003 бойынша мақалалардағы библиографиялық тізімдерді ресімдеу жөніндегі базалық баспа стандарттарына сәйкестігі туралы ҰМҒТСО-дан берілген анықтаманың болуы;

4) мемлекеттік құпияларды қамтитын басылымдарды қоспағанда, ақпараттық ресурстар арқылы журналға қол жеткізу;

5) шетелдік авторлар жарияланымдарының болуын білдіретін журналдың халықаралық бағыттылығы, сондай-ақ материал жарияланатын ғылым саласындағы журналдың редакция алқасының халықаралық құрамы (мемлекеттік құпияларды қамтымайтын басылымдардан басқа). Журнал орналасқан ақпараттық ресурстарда дәрежесі және ғылыми атағы (болған жағдайда) көрсетілген редакция алқасы мүшелерінің деректері келтіріледі;

6) журналдың уақытылы шығарылуы және басылым мерзімділігі жылына кемінде екі рет, таралымы кемінде екі жүз дана. Мемлекеттік құпияларды қамтитын басылым таралымын баспа айқындайды;

7) тақырыптарына жақын салада зерттеулер жүргізетін мамандардың мақалаларды рецензиялауы;

8) мемлекеттік құпияларды қамтитын басылымдардан басқа, шетел тіліндегі мақалалардың болуы.

Ескерту. 4-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Білім және ғылым министрінің 25.02.2019 № 89 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

5. Осы Талаптардың 2 және 4-тармақтарына сәйкес келетін ғылыми басылым Басылымдар тізбесіне ұйымнан қолдаухат болған жағдайда енгізіледі. Қолдаухатқа осы Талаптардың 2 және 4-тармақтарына сәйкестігін растайтын ғылыми басылымның соңғы 12 (он екі) айда шыққан нөмірлері, құжаттар мен мәліметтер қоса беріледі.

Басылымдар тізбесіне қосу туралы қолдаухат Комитетте тіркелген күнінен бастап Комитет 2 (екі) ай ішінде қарайды.

Осы Талаптардың 2-тармағына сәйкес келуін тексеру үшін Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Білім және ғылым саласында сапаны қамтамасыз ету комитетімен (бұдан әрі - Комитет) келісу негізінде мақалаларды беру мен рецензиялаудың онлайн жүйесіне қол жеткізуге мүмкіндік беріледі.

Комитеттің ғылыми басылымды Басылымдар тізбесіне енгізу туралы шешімі Комитеттің интернет-ресурсында шешім қабылданғаннан кейін 2 (екі) жұмыс күні ішінде орналастырылады.

Басылымдар тізбесіне енгізілгеннен кейін әр 3 (үш) жыл сайын не осы Талаптардың 2 немесе 4-тармақтарының бұзылу фактілері анықталған жағдайда ғылыми басылымды Комитет осы Талаптардың 2 немесе 4-тармақтарының талаптарына сәйкестігіне тексереді. Талаптарға сәйкес келмеген жағдайда Комитет ғылыми басылымды Басылымдар тізбесінен шығару туралы шешім қабылдайды.

Ескерту. Талаптар 5-тармақпен толықтырылды – ҚР Білім және ғылым министрінің 10.06.2021 № 283 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.